NYEBERKOOP, eigenlijk *Nieuweberkoop*, een Dorp in Friesland, in het Kwartier van de *Zevenwouden*, onder de Grietenij *Stellingwerf* Oosteinde. Het heeft eene Kerk, doch eenen Leeraar gemeen met het nabuurig Dorp *Oldeberkoop*.

NYEGA. Vier Dorpen van deezen naam, doch allen van klein beſtek, ontmoet men in de Provincie Friesland. Een daar van legt in 't Kwartier van *Oostergo*, in de Grietenij *Smallingerland*; een ander in het Kwartier van *Westergo*, in de Grietenij *Hemelummer Oldevaart* en *Noordwolde*; de twee overigen in het Kwartier van *Zevenwouden*, in de Grietenijen *Schooterland* en *Doniawerſtal*.

NYEHOLTWOLDE, een Dorp in Friesland, in het Kwartier van *Zevenwouden*, in de Grietenij *Stellingwerf* Westeinde. Het ontleent, naar men wil, zijnen naam van het veelvuldig Hout of Bosch, welk, in overoude tijden, hier omſtreeks plagt te ſtaan. Behalven ander Wild, maakte men 'er jagt op Herten en Reeën.

Zie WINSEMIUS.

NYENRODE, (*Het Huis*) hoewel leenroerig aan de Graaflijkheid van Holland, legt op Stichtſchen bodem, in het Nederkwartier van dat Gewest, ongeveer een vierendeel uur gaans ten Zuiden van het Dorp *Breukelen*, aan de rivier de Vegt. Het was reeds bekend in 't begin der Veertiende Eeuwe. Omtrent het Jaar 1482 wierdt het, door de burgers van *Utrecht*, ingenomen en verbrand. Zedert herbouwd zijnde, rigtten 'er de Franſchen, in den Jaare 1672, deerlijke verwoestingen aan; van welke het, op de oude grondvesten, naderhand herſteld wierdt. Het Gebouw heeft een deftig aanzien, pronkende met eene pragtige Voorpoort, tot welke men over eenen Valbrug nadert. De Graft, binnen welke het Huis rondom beſlooten legt, is tamelijk breed. Fraaie Lusthoven en Plantaadjen maaken 'er het verblijf zeer vermaaklijk.

NYKOOP, eene Buurt en Ambagtsheerlijkheid, in het Nederkwartier van het Sticht van *Utrecht*, groot tweehonderdzeventig Morgens, en leenroerig aan den Huize van *Vianen*.

NYVELD, (*Huis te*) eene Ridderhofstad, in de Heerlijkheid van *Veldhuizen*, onder het Nederkwartier van het Sticht, een weinig bezuiden den Rhijn. Reeds vóór het Jaar 1200 was dit Huis bekend, en is, zedert, zeer vermaard geweest in 's Lands Geschiedenissen, deels door deszelfs aanzienlijke eigenaars, welke 'er den naam van ontleend hebben, deels door de vijandlijke aanvallen, geduurende de binnenlandsche Oorlogen en beroerten daar op gedaan. Thans vertoont het Huis niets anders, dan eenige vervallene overblijfzels van den alouden luister.

Zie *Utr. Placaatboek*.

NYVELD, (WILLEM VAN ZUILEN VAN) uit het aanzienlijk Geslagt van dien naam, wordt beschuldigd, in den Jaare 1566, de hand geleend te hebben, te *Utrecht*, tot de befaamde Beeldestorming, nevens verscheiden andere Edelen, onder aanvoering van Heere JAN VAN RENESSE, *Heere van Wilp*. Hoewel hij, door een verkeerden ijver vervoerd, deel kan gehad hebben in dit schandelijk bedrijf, gedroeg hij zich, egter, zints dien tijd, als een Voorstander der vrijheid tegen de Graaflijke dwingelandij. Zich vervoegd hebbende onder den standaart des Heeren VAN BREDERODE, diende hij, onder denzelven, als Kapitein, en ontving, in die hoedanigheid, de nederlaage van Hertog ERYK VAN BRUNSWYK, terwijl hij bezig was met het bemagtigen van eenen Schans aan de Vaart, buiten *Utrecht*. Een blijk van het vertrouwen, welk de Staaten en zijne Doorluchtigheid in hem stelden, vernam men in den Jaare 1575, wanneer hij benoemd wierdt onder de Gemagtigden tot de Vredehandeling te *Breda*. Den zelfden post bekleedde hij, in 't volgende jaar, op de zamenkomst te *Gent*. Met zo veel ijvers, ten behoeve van de goede zaak, kweet hij zich in de beide Vredehandelingen, dat wanneer, in den Jaare 1577, *Muiden* voldoening van Prinse WIL-

LEM DEN I ontving, NYVELD tot Slotvoogd van die Stad en tot Baljuw van Gooiland wierdt aangesteld; twee zeer gewigtige posten, welke, toenmaals, alleen aan Mannen van bekende Vrijheids- en Vaderlandsliefde wierden opgedraagen. Zo zeer won NYVELD, in deeze en andere posten, het vertrouwen van 's Lands Staaten, dat wanneer, in den Jaare 1587, van nieuws het besluit wierdt genomen, de heerschappij over de Nederlanden, aan Koninginne ELIZABETH van Engeland op te draagen, hij nevens eenige andere bekende Vaderlanders wierdt benoemd, tot het afleggen van de gewigtige boodschap. Naa de overkomst van den Graave VAN LEICESTER, viel hij, om het wederstreeven van deszelfs maatregelen, zo zeer in den haat van den heerschzuchtigen Engelsman, dat deeze hem heimelijk zogt op te ligten, en, waarschijnlijk, zijn oogmerk zou bereikt hebben, ware hij niet verhinderd door eenige Gooische boeren, die hunnen Drossaart beminden, en voor de geleide laagen waarschuwden. Zulk een bestaan ontstak nog meer den afkeer des vrijheidminnenden Edelmans tegen den Landvoogd. Hij zogt hem zulks te doen ondervinden, door zich te verzekeren van *Naarden*, welk het met LEICESTER hieldt, en Engelsche Bezetting binnen hadt. De trouwloosheid van den Schout dier Stad, zich houdende alsof hij het met NYVELD hieldt, deedt den toeleg mislukken. Niet lang daarnaa zal hij overleeden zijn. Althans vinden wij 's Mans naam, zedert, niet vermeld.

Zie BOR.

NYENOORD, (WIGBOLD VAN EUSUM, *Heer van*) een Krijgsheld, en minnaar van 's Lands Vrijheid en Voorregten, verworf, omtrent het Jaar 1580, last van de Staaten der Vereenigde Nederlanden, tot het werven van een Regiment Knegten, van zes Vaandelen; ieder derzelven bestondt uit honderdvijftig Koppen. Het eerste bedrijf daar mede, was een togt na *Winsum*, met zeshonderd man; hij lag 'er verschanst, eer nog acht dagen verloopen waren. Nu maakte hij eenen aanvang van zijne verrigtingen, met het verjaagen en vangen van een deel Soldaaten, door de Groningers uitgezonden. Nog twee andere Vaan-

Vaandels, nog ongemonſterd, viel hij insgelijks op 't lijf, dreef ze op de vlugt, doodde 'er zestig van en kreeg vijftig gevangenen. Om het ontzet van *Steenwijk* te bevorderen, kwam de Heer van NYENOORD, verzeld van den Stedehouder van den Heere VAN MERODE, in den Jaare 1581, te *Blokzijl*, aanbrengende vijftienhonderd man en verſcheiden Wagens met mondbehoeften: tot bijſtere ontſteltenisſe van 't vijandelijke Leger; in 't welk, kort daar naa, een ſchroomlijke oproer rees.

In dat zelfde jaar waagde NYENOORD, hoewel met een ongelukkigen uitſlag, een toeleg op de Troepen van den Stadhouder RENNENBERG, die te *Auwert*, een Dorp in Groningerland, vernesteld lagen. Om den Staatsgezinden Overſte den weg na de Zee af te ſnijden, verſtoutten zich dezelve, eenen Schans aan het Reediep op te werpen; 't welk hun, evenwel, zeer kwalijk verging, vermids NYENOORD, hun oogmerk vermoedende, bij tijds eene laage leide, en uit dezelve eenigen doodde of gevangen nam. Zo voldaan waren de Frieſche Staaten over dit bedrijf, dat ze den Veldheere toezonden twee maanden ſoldij voor zijne Knegten, eenig Schietgeweer, nevens bevel om *Groot Auwert* aan te tasten. Op den achttienden Maij des gemelden jaars ſlaat hij derwaarts op weg, met zeventien Vaandels, zet wagten uit, en plant geſchut tegen de Poorten van het Klooster. De Rennenbergſchen, hier van verwittigd, begeeven zich insgelijks daar heenen. Duidelijk zag de Heer VAN NYENOORD het gevaar, welk hij thans liep. Doch, overſtemd van de meerderheid, moest hij zijne benden in ſlagorde ſchaaren, en mengde daar onder een deel Friezen, met geen ander Wapentuig dan Springſtokken, te zijner hulpe toegeſchooten. Den aanrukkenden vijand hadden deeze naauwlijks in 't oog, of zij ſtelden hunne ſtokken te werk, niet om daar mede op de beſpringers in te loopen, maar vaardig over de Slooten te wippen, en recht toe en aan hunne wooningen te zoeken. Dit bragt de wanorde onder de Soldaaten, en holp ze op de vlugt, met geen grooter verlies, nogthans, dan van ſchaars honderd man. NYENOORD week, met zijne verzamelde magt, in zijnen Schans te *Winſum*. Doch vermids dezelve van Mond- en Krijgsbehoeften

ten zeer ſlegt voorzien was, dwong hem zijn Volk, dien over te geeven, aan den Stedehouder VAN BILLY. Even eens moest hij handelen met den Schans van *Warfum*. Alle zijne overige vastigheden moest nu de Heer VAN NYENOORD, in dien oord, ontruimen, en van alle de Ommelanden, zelf van een gedeelte van Friesland, heel tot *Dokkum* toe, den vijand meester laaten. Eenigzins verhaalde hij die ſchade, door het doen bemagtigen van *Reide*, een Dorp in Groningerland, aan den *Dollaart*, tegenover *Embden*. De nuttigheid dier plaatze kennende, zondt hij, onder een bekwaam hoofd, tweehonderd man, te ſcheep, derwaarts, welke de Spaanschgezinden ſpoedig voor zich heen dreeven.

Het laatſte was dit Krijgsbedrijf van den Heere VAN NYENOORD. Hij ſtortte in eene kwijnende ziekte, aan welke hij het leeven liet te *Otterdum*, een Dorp in Groningerland, en wierdt 'er insgelijks begraaven. Volgens HOOFT was hij een zeer deugdzaam en kloekmoedig Edelman, vuurig beminnaar zijns Vaderlands, niet gelukkig, evenwel, naar gelange van zijne dapperheid. Bij den oorlog hadt hij niet alleen geen voordeel, maar veeleer merkelijk nadeel behaald; hebbende hij, ter beſoldiginge van zijn Volk, zijne goederen verkort, of zwaarlijk belast. Een zijner Zoonen, welke onder hem diende, daalde kort naa hem ten grave.

Zie HOOFT, *Nederl. Hiſt.*

O.

OBDAM, eene Hooge en Vrije Heerlijkheid en Dorp, *in het* gedeelte van het Noorderkwartier van Holland *de Vier Noorderkoggen*. Zij wordt begroot op iets minder dan vierhonderdveertig Morgens Lands, en het getal der Huizen, die van het Dorp daar onder begreepen, op honderdenvier; zijnde vierendertig minder, dan 'er, bij de optelling in de voorgaande

Eeuwe,